

Terugblik en verslag informatieavond 't Klooster over de werking van het watersysteem

9 december 2025, Gemeentehuis Bronckhorst

Woord van welkom door Max Schurink

Na ontvangst met koffie en thee verwelkomt projectmanager Max Schurink van de provincie Gelderland alle deelnemers. De avond gaat over de werking van het watersysteem. We blikken terug op de geschiedenis van bodem, water en landgebruik en de aanpassingen van het watersysteem tot heden. Hydroloog Nicky Schepers van Waterschap Rijn en IJssel geeft een presentatie over het watersysteem die je aantreft in de bijlage.

Naast het delen van kennis en informatie over het watersysteem halen we in het tweede deel van de bijeenkomst kennis en informatie op over het gebied bij de deelnemers.

Hiervoor zijn drie gesprekstafels ingericht met een aantal kaartensets.

Presentatie Nicky Schepers

Oorspronkelijk kende het gebied veel natte plekken. In het gebied waren veel laagtes waar water bleef staan. In en om deze laagtes werden rabatten en slootjes gegraven om het gebied droger te maken. Het waterschap heeft deze slootjes met elkaar verbonden om het water af te voeren. Later zijn er in de sloten stuwen geplaatst om in drogere periodes het water vast te kunnen houden. De drinkwaterwinning zorgt in een groot gebied voor een extra verlaging van het grondwater. Daarbovenop worden grondwaterschommelingen door de klimaatverandering groter. De winters worden gemiddeld natter en de zomers gemiddeld droger. Daarom is het belangrijk om minder water af te voeren en meer water in de bodem vast te houden. Daarnaast willen we kijken of we actief meer water kunnen inlaten vanuit de Veengoot om te infiltreren in het gebied. Met als doel om het effect van de onttrekkingskegel te verkleinen. Arcadis heeft de opdracht gekregen om dit uit te werken.

Vragen over de presentatie

1. Als de autonome ontwikkeling is dat het al natter wordt, heeft extra infiltratie dan wel zin?
Reactie: Het lukt niet om de laagste grondwaterstand te verhogen. Wel kunnen we met maatregelen de grondwaterstand in het voorjaar langer op peil houden.
2. Als je echt wat wilt bereiken moet je de sloten jaarrond vol zetten met water uit de Veengoot. Je kunt de Veengoot aanvullen met voorgezuiverd water uit de IJssel.
Reactie: Het is een systeemkenmerk dat watergangen in de Achterhoek in de zomer niet meer watervoerend zijn. Voorgezuiverd water vanuit de IJssel halen is zo duur dat het niet opweegt tegen de extra gewasopbrengst.
3. Uit de waterbalans wordt duidelijk dat er nog veel water wordt afgevoerd. Kun je dat dan niet nog beter vasthouden?
Reactie: We zoeken naar meer infiltratiecapaciteit in het gebied zodat we in de toekomst minder water afvoeren. Om een maximale hoeveelheid water te kunnen infiltreren moeten we de sloten zo vol mogelijk zetten en zullen we aan de randen ook altijd water 'verliezen'. Maar het is ook belangrijk dat men benedenstrooms water blijft ontvangen.
4. Weten we wat er gebeurt met het water dat via de watergangen infiltreert? Verdwijnt dat niet naar de IJssel?
Reactie: Door monitoring proberen we een beeld te krijgen waar het infiltratiewater blijft. We weten dat de grove zandgronden zorgen voor een grote infiltratiesnelheid naar het grondwater. Met de infiltratie proberen we de onttrekkingskegel van de waterwinning te verkleinen. Dit betekent dat infiltratie niet alleen effect heeft op de locatie waar wordt geïnfiltreerd, maar ook op de randen van de kegel.
5. Verdwijnt infiltratiewater niet gewoon uit het gebied? En komt het infiltratiewater benedenstrooms van de waterwinning weer naar boven, want het is daar natter?
Reactie: Dat klopt gedeeltelijk. Niet al het water dat we infiltreren blijft in het gebied. Vergelijk het met een emmer met gaten.
6. Er ligt veel focus op de infiltratie aan de oostzijde. Gebeurt er ook iets aan de westzijde?
Reactie: We hebben een aantal jaren ervaring opgedaan met bevoeien. Op de hoge delen heb je meer ruimte om water te infiltreren. Daar kan het infiltreren ten goede komen aan de grondwatervoorraad die westwaarts stroomt. Aan de westzijde is het natter en kun je water minder effectief infiltreren. We vragen Arcadis om de mogelijkheden aan de westzijde mee te nemen in het vervolgonderzoek.

Oogst gesprekstafels

Gesprekstafel Teun Spek (provincie) en Sylvie Meijer (waterschap):

Op een klein landgoed wordt droogte ervaren, maar ook wateroverlast. Door de natte jaren 2022 en 2023 is er jonge aanplant doodgegaan. Ondanks de natte jaren wil de eigenaresse van het landgoed kijken of ze meer water vast kan houden in belang van het landgoed en de agrarische burens.

Een akkerbouwer en loonwerker vinden het ook een interessante avond en zijn geïnteresseerd wat er aan de westzijde van de winning aan water vastgehouden kan worden. Zelf zet de akkerbouwer zich vooral in om het organisch stofgehalte in de bodem te verhogen voor een betere vochtvoorziening.

Niet iedereen ervaart droogte. Maar ze vonden het wel een interessante avond met informatie die ze niet eerder hadden gehoord. Geeft stof tot nadenken.

Verder herkenden de deelnemers het verhaal in de plenaire zaal. Ze vonden het vooral waardevol om dieper met elkaar in gesprek te zijn in de subzaal. Dat zou ook voor een volgende keer een goede aanpak zijn.

Gesprekstafel Saskia van Miltenburg (Vitens) en Laurens Gerner (waterschap):

Aan deze gesprekstafel worden suggesties gedaan voor extra stuwen aan de westzijde van de winning om meer water vast te houden. Ook wordt op een kaart aangegeven dat de ellips die is aangehouden voor de bevoeiing meer naar het westen verruimd zou kunnen worden.

De sloten zouden misschien ook meanderend aangelegd kunnen worden zodat het infiltratieoppervlak groter wordt. Dat geldt ook voor de aanvoersloot van de Veengoot ter hoogte van de Pinsel. Ook kunnen sommige sloten ondieper gemaakt worden zodat ze minder grondwater onttrekken.

In het bosgebied bij Vitens, omgeving 1e en 2e Berkendijk, zijn enkele rabatten open gegraven om water te infiltreren. Gevraagd wordt of er niet meer rabatten aangetakt kunnen worden. Tip: misschien kunnen andere teelten helpen bij het verbeteren van de waterkwaliteit zoals de teelt van bijvoorbeeld hennep.

Gesprekstafel Nicky Schepers (waterschap) en Henry Mentink (waterschap):

Voorgesteld wordt om meer water te bufferen in het Wolfersveen zodat er meer kwelwater beschikbaar komt voor het gebied van 't Klooster. En er worden ideeën gedeeld over hoe het inlaatwater uit de Veengoot beter benut kan worden door meer infiltratiesloten en oude rabattenbossen op de juiste manier aan te sluiten.

Gevraagd wordt waarom er geen water meer wordt geïnfiltreerd in het rabattenbos bij de winning. Dat komt omdat uit nader onderzoek door Vitens blijkt dat het water veel sneller infiltreert dan eerder werd aangenomen. Om microbiologische verontreinigingen te voorkomen is een minimale verblijftijd in de bodem noodzakelijk. Die wordt direct boven de putten niet gehaald.

Er is interesse in de grondwaterstanden in het gebied. De grondwaterstanden die door waterschap, provincie en Vitens worden gemeten zijn via internet te vinden op DINOloket: <https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens>

Verder zijn er zorgen over de droogte en worden er suggesties gedaan voor het verondiepen van watergangen om meer grondwater vast te houden. Dit geldt ook voor de Oosterwijkse Vloed die sterk draineert. Tegelijkertijd zijn er zorgen over laaggelegen percelen die door de extra infiltratie nog natter kunnen worden.

Opgemerkt wordt dat de focus niet alleen moet liggen op het extra infiltreren van water maar ook op het beter vasthouden en bergen van water in het gebied.

We willen alle bezoekers aan de informatiebijeenkomst hartelijk bedanken voor hun deelname en constructieve bijdrage. In het voorjaar van 2026 willen we opnieuw een informatieavond organiseren om het schetsontwerp voor te leggen en te bespreken, om meer water in het gebied te infiltreren.